

بسمه تعالی

نقش اعتبارات بانک‌های دولتی در رشد و اشتغال

بخش کشاورزی

معدنی و صنعتی گهرزمین (کگهر)

سمینار

اساتید: دکتر علی زین ساز

گردآورنده: فهیمه حمیدی

دانشجوی مدیریت مالی بانکداری

1405 _ 1404

موضع پژوهش :

تحلیل نقش اعتبارات بانک‌های دولتی در رشد و اشتغال بخش کشاورزی با تأکید بر رهیافت ترویجی ضمانت‌نامه‌های اعتباری (مطالعه موردی: سالنامه آماری ۱۴۰۱)

بیان مسئله :

تحول ساختاری در بخش کشاورزی به عنوان یکی از بخش‌های استراتژیک اقتصاد ملی، مستلزم ارتقای نرخ تشکیل سرمایه و ارزش افزوده است. در این میان، اعتبارات بانکی به عنوان متغیر کلیدی در تأمین مالی پروژه‌های توسعه‌ای شناخته می‌شوند. با این حال، تحلیل‌های اقتصادسنجی نشان می‌دهد که کارایی اعتبارات تحت تأثیر نوع مالکیت نهادهای مالی قرار دارد؛ به‌طوری که تسهیلات اعطایی بانک‌های دولتی به دلیل انطباق با سیاست‌های حاکمیتی، تأثیر مثبت و معناداری بر رشد ارزش افزوده کشاورزی داشته‌اند (حسین‌پور نادری و همکاران، ۱۴۰۰). علی‌رغم تخصیص منابع، شکاف معناداری میان «تسهیلات مصوب» و «تسهیلات پرداختی» مشاهده می‌شود که ناشی از چالش‌های نهادی در نظام بانکی است. یکی از مهم‌ترین موانع در دسترسی به نقدینگی، ناتوانی تولیدکنندگان خرد در تأمین وثایق ملکی صلب و معتبر است. این وضعیت منجر به ایجاد بن‌بست در جذب اعتبارات مولد شده و اهداف ترویجی برای نوسازی مزارع را با مخاطره مواجه می‌کند. در این راستا، «ضمانت‌نامه‌های اعتباری» به عنوان یک ابزار ترویجی نوین، پتانسیل بالایی در جایگزینی با وثایق سنتی و کاهش ریسک ادراک‌شده بانک‌ها دارند. پژوهش حاضر درصدد است تا با

تمرکز بر داده‌های سالنامه آماری ۱۴۰۱، نقش اعتبارات دولتی را در ارتقای شاخص‌های کلان کشاورزی واکاوی کرده و ضرورت عملیاتی شدن نظام ضمانت‌نامه را به عنوان راهکاری برای گذار از کشاورزی سنتی به مکانیزه تبیین نماید.

مبانی نظری پژوهش :

از منظر نظری، تخصیص اعتبار به بخش‌های مولد نظیر کشاورزی، فراتر از رشد اقتصادی، نقشی تعیین‌کننده در عدالت اجتماعی و کاهش نابرابری درآمدی ایفا می‌کند (نصیری‌اقدام و باباپور، ۱۴۰۰). در چارچوب مدل‌های ترویجی، ضمانت‌نامه‌ها با ایفا کردن نقش «تسهیل‌گر اعتباری»، مانع وثیقه را از مسیر تولید برداشته و موجب هدایت نقدینگی به سمت سرمایه‌گذاری‌های فناورانه می‌شوند. همچنین، بر اساس نظریه‌های بازار کار، اعتبارات بانکی زمانی منجر به اشتغال پایدار می‌شوند که بتوانند از طریق ارتقای موجودی سرمایه، اثرات جایگزینی ناشی از افزایش نرخ دستمزد را مدیریت کنند (حسین‌پور نادری و علیجانی، ۱۴۰۳).

پیشینه پژوهش :

حسین پور نادری، علیجانی و نیکوکار (۱۴۰۰): در مطالعه‌ای با استفاده از رهیافت Fuzzy-ARDL ثابت کردند که تسهیلات بانک‌های دولتی پیشران اصلی ارزش افزوده کشاورزی هستند و بر ضرورت تقویت سهم این بانک‌ها در مقابل بخش خصوصی تأکید نمودند. حسین پور نادری و علیجانی (۱۴۰۳): این پژوهشگران با بررسی بازار کار بخش کشاورزی نشان دادند که اعتبارات بانکی پتانسیل بالایی در حفظ و گسترش اشتغال دارند، مشروط بر اینکه به سمت ارتقای موجودی سرمایه و تکنولوژی هدایت شوند. نصیری‌اقدام و باباپور (۱۴۰۰): یافته‌های این تحقیق در سطح بین‌المللی نشان داد که هدایت نظام‌مند اعتبارات به بخش کشاورزی، منجر به بهبود ضریب جینی و کاهش فقر در جوامع روستایی می‌گردد.

گزاره‌های پژوهش (فرضیات):

H1: تسهیلات بانک‌های دولتی در سال ۱۴۰۱ تأثیر مثبت و معناداری بر رشد ارزش افزوده بخش کشاورزی داشته است.

H2: فقدان نظام جامع ضمانت‌نامه اعتباری، عامل تبیین‌کننده شکاف میان تسهیلات مصوب و پرداختی در سال ۱۴۰۱ است.

H3: اعتبارات بانکی از طریق تسهیل مکانیزاسیون، بر پایداری اشتغال در بخش کشاورزی اثر مثبت دارد.

منابع :

حسین‌پور نادری، م.، علیجانی، ف.، و نیکوکار، ا. (۱۴۰۰). نقش مالکیت بانک‌ها در اثرگذاری اعتبارات بانکی بر رشد بخش کشاورزی ایران. مجله اقتصاد کشاورزی و توسعه. حسین‌پور نادری، م.، و علیجانی، ف. (۱۴۰۳). تأثیر اعتبارات بانکی بر اشتغال بخش کشاورزی ایران با تأکید بر نقش مالکیت بانک‌ها. مجله پژوهش‌های رشد و توسعه اقتصادی. نصیری‌ا قدم، ع.، و باباپور، م. (۱۴۰۰). تأثیر ترکیب اعتبارات بانکی بر توزیع درآمد در کشورهای در حال توسعه. مجله مدلسازی اقتصادی. مرکز آمار ایران (۱۴۰۱). سالنامه آماری کشور، تهران: مرکز آمار ایران. نکته نهایی: پس از کپی کردن این متن، برای بخش «یافته‌ها»، اعدادی که از سالنامه استخراج کردید را در قالب یک جدول وارد کنید تا گزارش شما کاملاً حرفه‌ای و آماده PDF شدن باشد.